UN MARC PER A L'APRENENTATGE BASAT EN PROJECTES (ABP) D'ALTA QUALITAT

HQ PBL
High Quality Project Based Learning

Traducció de: UNESCOCAT
CENTRE UNESCO DE CATALUNYA

UN MARC PER A L'APRENENTATGE BASAT EN PROJECTES (ABP) D'ALTA QUALITAT

Cada vegada més educadors arreu, tant dins com fora de l'aula, creuen que l'Aprenentatge Basat en Projectes (ABP, o PBL en les seves sigles en anglès) és un enfocament d'aprenentatge important, que permet als estudiants dominar les competències acadèmiques i el coneixement del contingut, desenvolupar les competències necessàries per a l'èxit futur i construir l'autonomia personal necessària per a enfrontar-se als desafiaments de la vida i el món. Tots els estudiants, sense importar on visquin o el seu origen, mereixen tenir accés a un Aprenentatge Basat en Projectes (ABP) d'alta qualitat.

En l'actualitat, no obstant això, existeix una falta d'acord sobre què vol dir un ABP d'alta qualitat qualitat. Els experts i les organitzacions han creat diversos models i pautes en els últims anys, normalment des de la perspectiva del docent. El Marc per a l'Aprenentatge Basat en Projectes (ABP) d'alta qualitat descriu l'ABP en termes de l'experiència de l'estudiant, i té la intenció de proporcionar als educadors de tot el món una base compartida per a dissenyar i implementar bons projectes.

El Marc per a l'ABP d'alta qualitat es basa en l'experiència acumulada, la saviesa i la recerca de centenars d'educadors que han compartit amablement les seves idees i crítiques. Descriu sis criteris, cada un dels quals ha d'estar almenys mínimament present en un projecte perquè es consideri d'"alta qualitat". La presència d'un criteri, no obstant això, és només el començament. Cada criteri pot jutjar-se, al seu torn, en funció de la qualitat de la seva implementació. Els projectes que siguin més memorables i que tinguin el major impacte en l'aprenentatge i desenvolupament dels alumnes seran aquells amb la implementació de més alta qualitat de cada criteri.

La presentació del Marc per a l'ABP d'alta qualitat que segueix té la intenció d'estimular la reflexió i el debat sobre formes en què els projectes es poden millorar i portar més enllà. Els sis criteris van ser triats com un punt de partida necessari per a proporcionar als estudiants accés a un Aprenentatge Basat en Projectes (ABP) d'alta qualitat, perquè són una base de referència, però no ho són tot. Altres factors, com la cultura de l'aula i del centre, són importants per a l'eficàcia de l'ABP, així com les condicions estructurals, com ara el temps del que els docents disposen per a planificar i aprendre de les seves experiències, o l'existència de polítiques flexibles en relació al desplegament i l'avaluació del currículum. També és important la convicció fonamental que tots els estudiants poden aprendre i prendre decisions sobre el seu aprenentatge, i que les seves veus han de ser escoltades en la seva pròpia educació.

Els sis criteris són:

DESAFIAMENT I ASSOLIMENT INTEL·LECTUAL

Els alumnes aprenen en profunditat, pensen críticament i s'esforcen per assolir una alta qualitat.

PREGUNTES GUIA

Els alumnes...

- ...investiguen problemes rellevants, preguntes i conflictes durant un període de temps prolongat?
- ...se centren en conceptes, coneixements i competències fonamentals per a les àrees temàtiques i disciplines intel·lectuals?
- ...viuen un aprenentatge basat en la recerca i reben el suport necessari per a l'èxit de l'aprenentatge i del projecte?
- ...es comprometen a completar el projecte seguint els més alts estàndards de qualitat?

Els projectes no han de ser simplement "activitats divertides" o "experiències pràctiques" que requereixen un mínim esforç intel·lectual. Un projecte d'alta qualitat requereix que els alumnes pensin críticament sobre un problema complex, una pregunta o un conflicte amb múltiples solucions, i després treballar en aquest projecte durant uns dies, setmanes, o fins i tot mesos.

Per a completar un projecte amb èxit, els alumnes han d'aprendre contingut acadèmic, conceptes i competències importants. També han de tenir el repte per a produir un treball de la més alta qualitat possible i guiats i acompanyats mentre tracten de fer-lo.

AUTENTICITAT

Els alumnes treballen en projectes que són significatius i rellevants per a la seva cultura, les seves vides i el seu futur.

PREGUNTES GUIA

Els alumnes...

- ...participen en un treball que té un impacte o es connecta amb el món més enllà de l'escola i es relaciona amb els seus interessos i inquietuds personals?
- ...utilitzen les eines, tècniques i/o tecnologies digitals emprades al món més enllà de l'escola?
- ...prenen decisions respecte als temes del projecte, activitats i/o productes?

Per a motivar als alumnes i que vegin la rellevància del que estan aprenent a l'escola, els projectes han de ser experimentats com a "reals".

Un projecte d'alta qualitat reflecteix el que ocorre en el món fora de l'escola.

A més, utilitza les eines, les tècniques i la tecnologia que es troben en el seu context. Pot tenir un impacte en altres persones i comunitats, i ha de connectar-se amb els interessos i les preocupacions dels joves. Les veus dels alumnes han de ser escoltades en el projecte, i haurien de poder prendre decisions sobre el seu treball.

HQ PBL High Quality Project Based Learning
UNESCOCAT CENTRE UNESCO DE CATALUNYA

PRODUCTE PÚBLIC

El treball dels alumnes es mostra públicament, es discuteix i es critica.

PREGUNTES GUIA

Els alumnes...

- ...comparteixen el seu treball amb els seus companys, docents i altres persones per obtenir-ne comentaris?
- ...exhibeixen el seu treball i descriuen el seu aprenentatge als seus companys i persones més enllà de l'aula?
- ...reben comentaris i/o dialoguen amb l'audiència a la qual presenten el projecte?

En l'educació tradicional, la majoria de l'aprenentatge es dóna en una relació entre un docent i un alumne.
Els alumnes completen el treball individualment i li ho mostren només al docent. En un projecte d'alta qualitat, els alumnes fan públic el seu treball compartint no només amb el docent, sinó també entre ells, amb experts i altres persones més enllà de l'aula. Això ocorre tant durant el procés de realització del projecte, formant part del desenvolupament del producte i del procés d'avaluació formativa, com al final, quan el producte és compartit i debatut públicament. Aquest procés públic i la presentació final encoratgen als alumnes a millorar la qualitat del seu treball i evidència el que saben i el que poden fer.

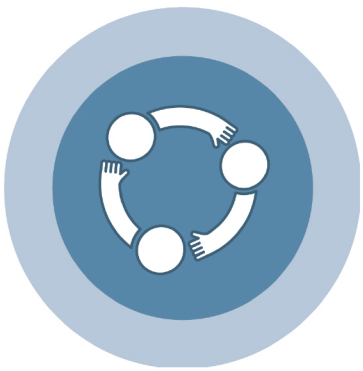

COL·LABORACIÓ

Els alumnes col·laboren amb altres estudiants en persona o en línia i/o reben orientació de mentors i experts adults.

PREGUNTES GUIA

Els alumnes...

- ...treballen en equips per a completar tasques complexes?
- ...aprenen a ser membres i líders efectius de l'equip?
- ...aprenen a treballar amb mentors adults, experts, membres de la comunitat, empreses i organitzacions?

Els projectes es poden realitzar com una activitat individual, però en el món actual i en la majoria dels treballs, és important saber col·laborar. En ABP d'alta qualitat, part del treball del projecte ha de realitzar-se en equip, i això no significa simplement dividir les tasques del projecte, completar-les individualment i després posar-les en comú, sense síntesi ni discussió. Quan els estudiants realment col·laboren, contribueixen amb la seva veu, el seu talent i les seves competències individuals a un treball compartit, respectant les contribucions dels altres.

En alguns projectes, els estudiants també col·laboren amb estudiants d'altres escoles (p.e. a través d'internet), i treballen amb experts adults, membres de la comunitat i organitzacions.

HQ PBL High Quality Project Based Learning
UNESCOCAT CENTRE UNESCO DE CATALUNYA

GESTIÓ DE PROJECTES

Els alumnes empren un procés de gestió del projecte que els permet treballar de forma efectiva del principi al final.

PREGUNTES GUIA

Els alumnes...

- ...es gestionen a si mateixos i els seus equips de forma eficient i efectiva en un projecte que compta amb diferents fases?
- ...aprenen a usar eines i estratègies per a la gestió de projectes i processos?
- ...empren l'enfocament i processos de *Design Thinking* de forma adequada?

Ja sigui a la feina o en la nostra vida diària, creem i desenvolupem projectes, i és molt útil saber gestionar el temps, les tasques i els recursos de forma eficient. En l'aprenentatge basat en projectes d'alta qualitat, els alumnes aprenen i empren processos dirigits a la gestió del projecte, eines i estratègies, molt semblants a les que trobaran fora del centre educatiu. Els estudiants poden, a més, integrar els passos del *design thinking* en la gestió dels projectes.

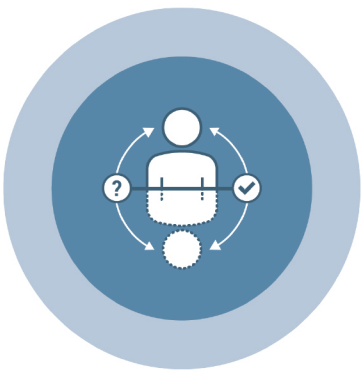

REFLEXIÓ

Els alumnes reflexionen sobre el seu treball i el seu aprenentatge al llarg del projecte.

PREGUNTES GUIA

Els alumnes...

- ...aprenen a avaluar i proposar millores en el seu treball i en el dels seus companys?
- ...reflexionen, escriuen i debaten sobre el contingut acadèmic, els conceptes i les competències que estan aprenent?
- ...fan ús de la reflexió com a eina per a millorar la seva autonomia personal?

L'aprenentatge es reforça gràcies a la reflexió sobre el que sabem i el que fem. En un projecte de qualitat, els alumnes aprenen a avaluar la qualitat del seu treball, i pensen sobre com millorar-lo. Fan pauses de forma regular -no només al final del projecte, sinó durant el mateix- per a pensar sobre el que fan i aprenen.
A partir d'aquesta reflexió sobre els seus assoliments, els estudiants retenen millor i per més temps les competències que adquireixen gràcies al projecte, desenvolupen un major sentit del control sobre la seva educació, i construeixen major confiança en si mateixos.

Marc per a l'Aprenentatge Basat en Projectes (ABP) d'Alta Qualitat
DECLARACIÓ DE COMPROMISOS

Com a docents, líders d'escoles i del sistema educatiu, formadors de docents, responsables de polítiques educatives, divulgadors, i proveïdors de material curricular i recursos, recolzem el Marc per a l'Aprenentatge Basat en Projectes (ABP) d'Alta Qualitat descrit anteriorment i ens comprometem a incloure els sis criteris en els projectes que creem, conduïm o promovem.

Docents

Em comprometo a implementar projectes que desafiïn, involucrin i donin suport als alumnes segons ho descriuen els sis criteris del Marc.

Líders d'escoles i del sistema educatiu

Em comprometo a desenvolupar la capacitat i crear les condicions necessàries perquè els educadors implementin ABP d'alta qualitat com ho descriuen els sis criteris del Marc.

Responsables de formació de docents

Em comprometo a assegurar que els docents desenvolupen la capacitat d'implementar ABP d'alta qualitat com ho descriuen els sis criteris del Marc.

Líders de política educativa i divulgadors educatius

Em comprometo a ajudar els educadors i al públic a comprendre la naturalesa i importància del ABP d'alta qualitat com ho descriuen els sis criteris del Marc, i el seu paper en l'aprenentatge i desenvolupament dels estudiants.

Proveïdors de material curricular i recursos

Em comprometo a crear i proporcionar productes i serveis als educadors que ajudin a implementar ABP d'alta qualitat com ho descriuen els sis criteris del Marc.

La campanya d'Aprenentatge Basat en Projectes (ABP) d'Alta Qualitat compta amb el suport del Project Management Institute Educational Foundation i de la William and Flora Hewlett Foundation. El Buck Institute for Education ha facilitat el desenvolupament del Marc.

La traducció al català l'ha realitzada el Centre UNESCO de Catalunya.

En col·laboració amb:

Desafiament i assoliment intel·lectual

Els alumnes aprenen en profunditat, pensen críticament i s'esforcen per assolir una alta qualitat.

Gestió del projecte

Els alumnes empren un procés de gestió del projecte que els permet treballar de forma efectiva del principi al final.

Autenticitat

Els alumnes treballen en projectes que són significatius i rellevants per a la seva cultura, les seves vides i el seu futur.

Reflexió

Els alumnes reflexionen sobre el seu treball i el seu aprenentatge al llarg del projecte

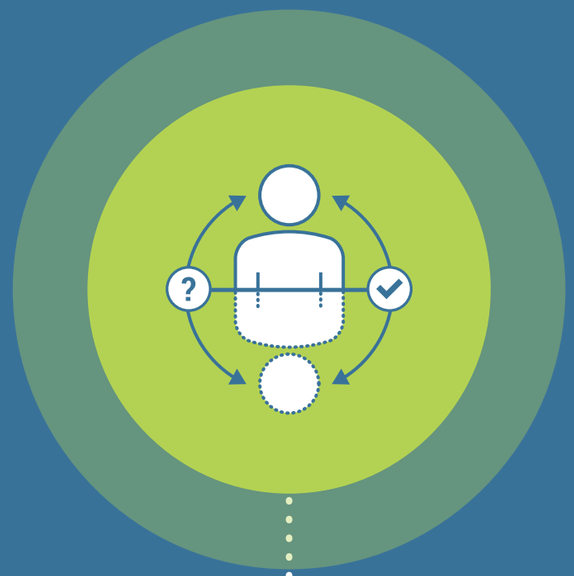

Col·laboració

Els alumnes col·laboren amb altres alumnes en persona o a en línia i/o reben acompanyament per part de mentors i experts adults.

Producte públic

El treball dels alumnes es mostra públicament, es discuteix i es critica.

Marc per a l'APRENENTATGE BASAT EN PROJECTES (ABP) d'ALTA QUALITAT

Per accedir al Marc complet, visiteu hqpbl.org (anglès) o unescocat.org (català)

APRENENTATGE BASAT EN PROJECTES
ALTA QUALITAT

TOTS ELS ALUMNES,
sense importar on visquin
o el seu orígen,
MEREIXEN ACCÉS
a un Aprenentatge
Basat en Projectes
(ABP) d'alta qualitat.

El Marc per al ABP d'alta qualitat es basa en l'experiència acumulada, la saviesa i la recerca de centenars d'educadors que han compartit amablement les seves idees i crítiques. Descriu sis criteris, cada un dels quals ha d'estar almenys mínimament present en un projecte perquè es consideri d'"alta qualitat". La presència d'un criteri, no obstant, és només el començament. Cada criteri pot jutjar-se, al seu torn, en funció de la qualitat de la seva implementació. Els projectes que siguin més memorables i que tinguin el major impacte en l'aprenentatge i desenvolupament dels alumnes seran aquells amb la implementació de més alta qualitat de cada criteri.

HQ PBL
High Quality Project Based Learning

En partenariat amb:
UNESCOCAT
CENTRE UNESCO DE CATALUNYA

En col·laboració amb:
escola nova21 alianga per un sistema educatiu avançat
Escoles Verdes
UNESCO Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura
Escoles Associades a la UNESCO

Amb el suport de:
Generalitat de Catalunya

hqpbl.org
@hqpbl